

Številka: 06262-1/2020/76 22021
Datum: 25. 3. 2020

Sindikat direktorjev in ravnateljev
Ljubljanska cesta 35
2310 SLOVENSKA BISTRICA

ZADEVA: POJASNILO GLEDE UPORABE ZAKONA O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE
ZVEZA: Vaš dopis z dne 25. 03. 2020

Spoštovani,

Na Komisijo za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: komisija) ste naslovili prošnjo za pojasnila glede vprašanj s področja šolstva, ki se nanašajo na problematiko instituta nasprotja interesov v *postopkih ocenjevanja in nagrajevanja delovne uspešnosti ter sestavo sveta zavoda in kompetenc posameznikov v določenih postopkih*. Opozarjate na problem pri ocenjevanju delovne uspešnosti, ki jih bodo opravljali predstojniki, ravnatelji in direktorji, saj delavci, ki bodo ocenjevani, postavljajo ali razrešujejo v Svetu zavoda, kjer imajo pomemben delež odločanja, opozarjate pa tudi na problem v sestavi sveta zavoda, saj se pogosto dogaja, da so določeni posamezniki predstavniki več skupin hkrati (npr. zaposleni so hkrati predstavniki staršev), kar bi v praksi lahko pomenilo nasprotje interesov.

Ker lahko avtentično razlago posameznih določb zakona daje le Državni zbor, vam na podlagi informacij, ki ste jih posredovali, v nadaljevanju skladno z 8. alinejo 1. odstavka 12. člena ZIntPK posredujemo neobvezno mnenje Komisije za preprečevanje korupcije v zvezi z vašim vprašanjem.

Uvodoma pojasnjujemo, da komisija ni pristojna za podajo odgovorov glede konkretnih primerov. Komisija lahko v okviru svojega delovnega področja posreduje nezavezujoča pojasnila v zvezi s tistimi zakonskimi določbami, ki sodijo v delovno področje komisije, zato v nadaljevanju posredujemo naslednja pojasnila.

ZIntPK nasprotje interesov v 12. točki 4. člena opredeljuje kot okoliščine, v katerih **zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog**. Zasebni interes uradne osebe skladno s 13. točko 4. člena ZIntPK pomeni **premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi uradna oseba ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike**. Premoženjska korist zajema nepremičnine, premičnine oziroma kakršnokoli drugo korist, ki jo je mogoče denarno ovrednotiti (delovno razmerje, pogodbeno delo, sejnine, denarne nagrade, potovanja ipd.); nepremoženjska korist pa zajema druge oblike koristi, ki jih sicer ni mogoče neposredno denarno ovrednotiti, predstavljajo pa v konkretnem primeru dodano vrednost za prejemnika (usluge, priznanja, reference, status, funkcija, izobrazba, ipd.). Za opredelitev zasebnega interesa so poleg (ne)premoženjske koristi odločilni pretekli ali aktualni (sedanji) osebni, poslovni ali politični stiki med osebami.

Okoliščine, ki kažejo na to, da zasebni interes vpliva na nepristransko opravljanje javnih nalog uradne osebe, so **lahko najrazličnejše in predstavljajo dejansko vprašanje, ki ga je treba vedno preverjati z vidika konkretnega primera**. Med najbolj tipičnimi oziroma pogostimi okoliščinami, ki lahko ustvarijo nasprotje interesov ali videz nasprotja interesov so **predlaganje in/ali glasovanje zase, za svojega družinskega člana ali drugo povezano (fizično ali pravno) osebo v postopkih, ki so kakorkoli povezani z dodeljevanjem ali pridobivanjem javnih sredstev, podpisovanje pogodb, s katerimi se pridobivajo javna sredstva, zaposlitve, z družinskimi člani ali povezanimi osebami**. Gre torej za okoliščine, ki vplivajo ali pa ustvarjajo videz, da vplivajo na dejanja uradne osebe na način, da ta svojih javnih nalog v konkretnem primeru ne opravlja objektivno in nepristransko.

Kljub temu, da komisija ni pristojna tolmačiti določb *Zakona o zavodih* in *Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja*, neobvezujoče meni, da je namen obeh zakonov v delu, ki določa, da svet zavoda sestavljajo tri ločene interesne skupine – predstavniki ustanovitelja, predstavniki zaposlenih in predstavniki uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti – v tem, da se **interesi navedenih skupin ne prekrivajo v isti osebi**.

Dejstvo je, da so lahko interesi ustanovitelja (občine), ki jih zastopajo predstavniki občine, v določenih primerih drugačni od interesov zaposlenih v javnem zavodu (šoli). V konkretnem primeru to pomeni, da bi moral biti – ob upoštevanju predstavljenih določb ZIntPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov – predstavnik občine izločen iz odločanja o tistih vprašanjih, glede katerih interesi ustanovitelja ne sovpadajo z interesi zaposlenih (ko oziroma če bi torej prišlo do kolizije interesov, ki jih ima ta ista oseba na eni strani kot predstavnik ustanovitelja v svetu zavoda in na drugi strani kot zaposleni v tem zavodu), in obratno. Ali je obseg dolžnega izločanja v tem primeru takšen, da bi to lahko ohromilo delo sveta zavoda, vnaprej in na splošno ni mogoče oceniti; dejstvo pa je, da lahko različni interesi, ki jih ima posameznik znotraj obeh vlog, sprožajo vprašanja oziroma dvome v njegovo objektivno in nepristransko opravljanje nalog predstavnika ustanovitelja v svetu zavoda. Zaradi navedenega je po oceni komisije na mestu razmislek, da se takšna tveganja za nastanek tovrstnega nasprotja interesov vnaprej izključi s sprejetjem ustreznih pravil v internih aktih zavoda (npr. pravilo oziroma določba, da se za predstavnika ustanovitelja ne imenuje osebe, ki je obenem zaposlena v tem zavodu, kar kot možno rešitev vidite tudi sami) oziroma širše – da se spremeni zakonodaja na tem področju.

Predlagamo, da se s svojimi pomisleki in predlogi ustreznjših rešitev obrnete na pristojno ministrstvo.

Lepo pozdravljeni.

Pripravila:

Mojca Beliš Potočnik

NADZORNICA ZA NASPROTJE INTERESOV

Simon Savski
NAMESTNIK PREDSEDNIKA

Poslano:

- naslovniku (po pošti),
- zbirka dok. gradiva.